

**НÝР-МУБАРАК ЕГИПЕТ ИСЛАМ МӘДЕНИЕТИ УНИВЕРСИТЕТИ
ИСЛАМ ІЛМДЕРІ ФАКУЛЬТЕТІ
ДІНТАНУ КАФЕДРАСЫ**

БЕКІТЕМІН
Ректор Мұхаммед аш-Шаххат
әл-Жинди _____

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Білім беру саласының коды және классификациясы: 6B02 Өнер және гуманитарлық ғылымдар

Дайындау бағытының коды және классификациясы: 6B022 Гуманитарлық ғылымдар

Бағдарлама атауы: 6B02202-Дінтану

Бағдарлама деңгейі: бакалавриат 6 деңгей ҰБШ (Ұлттық біліктілік шеңбері)/СБШ (Салалық біліктілік шеңбері)/ББХСЖ (Білім берудің халықаралық стандарттық жіктелімі)

Берілетін дәреже: «6B02202-Дінтану» білім беру бағдарламасы бойынша гуманитарлық білім бакалавры

Кредиттердің жалпы көлемі: 240 академиялық сағат / 240 ECTS

Оқу түрі: қысқартылған жеделдетілген

Білім беру бағдарламасын дайындау және сараптау бойынша жұмыс тобы

Құрастырушылар:

Аты-жөні	Қызметі	Қолы
Жұмашова Ж.А.	Кафедра менгерушісі	
Затов Қ.А.	Ф.ғ.д., профессор м.а.	
Хамзеева Б.	Ф.ғ.к., доц.	
Есімқұлов Е.Н.	Нұр-Мұбарақ ЕИМУ. Білім алушы	
Мажиев Ғ.Ж.	ҚМДБ Аппарат жетекшісі. Жұмыс беруші өкілі	
Смагулов М.Н.	Л.Н.Гумилев атындағы Евразия ұлттық университеті. Дінтану кафедрасының менгерушісі. Тұлек өкілі	

Сарапшылар:

Аты-жөні	Қызметі	Қолы
Сандыбаев Ж.С.	Академиялық мәселелер департаментінің директоры	
Әділбаева Ш.А.	Сапа менеджменті бөлімінің менгерушісі	
Махмет М.	Оқу әдістемелік басқарма басшысы	
Жолмаганбетова М.А.	Оқу әдістемелік кеңес төрайымы	
Ержан Қ.С.	Декан орынбасары	

Білім беру бағдарламасы дінтану кафедрасында дайындалып, кафедра мәжілісінде талқыланды.

Хаттама №8 «25» 03 2021 ж.

Кафедра менгерушісі Жұмашова Ж.А. _____

Ислам ілімдері факультеті кеңесінде талқыланып, мақұлданды.

Хаттама №7 «29» 03 2021 ж.

Факультет деканы Мухаммад Абделмақсуд Дауд _____

Университеттің оқу-әдістемелік кеңесінде келісілді.

Хаттама №5 «9» 04 2021 ж.

ОӘК төрайымы М.А. Жолмаганбетова _____

Университеттің Ғылыми кеңесі мәжілісінде бекітілді.

Хаттама №8 «12» 04 2021 ж.

ДІНТАНУ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Білім беру бағдарламасының ерекшеліктері

«Дінтану» білім беру бағдарламасы бойынша бакалаврларды дайындау бағдарламасы әлемдегі діндерге қатысты білімге ие, діни саладағы өзекті тақырыптардан хабардар, даулы мәселелердің шешімін таба біletін, тарихи және заманауи түрлі дереккөздерді еркін пайдаланып, жүйелей алатын, мемлекеттік және әлемдік деңгейдегі дінге қатысты жағдаяттардан хабардар және соларға қатысты пікірталастарға қатысып, ойын жеткізе алатын мамандарды дайындауға бағытталған. Бұл білім беру бағдарламасы білім алушының жан-жақты дамуын, білікті маманға, құzіретті тұлғага айналуын мақсат ретінде көре отырып, дінтанулық зерттеулерді жүргізуде маңыздылығы ерекше тіл біліміне, далалық зерттеу әдістеріне, тәжірибе жинақтауға баса назар аударады. Білімгердің толыққанды тұлға ретінде қалыптасу үшін маңызды болған түрлі білім салаларын қамтып, хабардар болуына және оны іс жүзінде қолдана білуіне ықпал етеді.

1. БАҒДАРЛАМА НЕГІЗДЕМЕСІ

«Дінтану» білім беру бағдарламасын игеріп, бакалавр дәрежесін алған білім алушы қоғамдағы өзекті әрі маңызды тақырыпқа айналып отырған дінге қатысты кез келген салада қызмет атқара алатын құzіретті маман болып шығады. Қоғамда дін негіздерін түсіндіріп, діни ұстанымдарды айқындаپ, дінге қатысты шиеленіскең жағдайларды шеше біletін білікті мамандарға сұраныс өте жоғары болып отыр. Жаңа әрі жат діни ағымдардың құрбанына айналған азаматтардың қайта әлеуметтенуіне, психологиялық тұрғыда сауығып, өмірге, дінге қатысты көзқарасының қалыпты арнаға ойысуына оңалту орталықтарындағы дінтанушы мамандардың тигізер ықпалы зор. Дін материалдық дүниеге емес, рухани түйсікке қатысты ұғым болғандықтан, діни сала қызметкерлері де сынаржақ пікірден аулақ, төзімділік ұстанымдарына, талаптарына жауап берे алатын көзқарасы кең, жан-жақты білімді маман болуы керек. Бұл білім беру бағдарламасын менгеріп шыққан білім алушы мемлекеттік қызметкер, тәуелсіз сарапшы, діни қызметкер ретінде де еркін еңбек етіп, қазіргі кезеңдегі жұмыс берушілердің басты талаптарына жауап бере алатын білікті маман атанады. Сол себепті тұлектердің жұмыспен қамтамасыз етілуі қоғам талабына, еңбек нарығының сұранысына сай өте жоғары қөрсеткіштерге жетуде.

2. БАҒДАРЛАМА МАҚСАТЫ

«Дінтану» білім беру бағдарламасының мақсаты: Дінтану саласында теориялық білім мен практикалық дағдыға ие, заманауи әдістерді қолдануға құzіретті мамандарды дайындау.

Негізгі құzіреттіліктер (НК):

Бағдарлама бойынша бітіруші тұлектер мынадай негізгі құzіреттіліктерді менгеріп шығады:

- (НК1) Тарихи мұра мен мәдени дәстүрлерге құрметпен қарау және әлеуметтік-мәдени айырмашылықтар мен ерекшеліктерді толеранттылық негізде қабылдау;
- (НК2) Фылыми әдебиетті талдау және аннотациялау қабілетіне және қызметтік құжаттар мен іскерлік хат алмасуды дайындау;
- (НК3) Ойлау мәдениетін қалыптастырып, жазба және ауызекі тілде ойлау белсенделілігінің нәтижесін сауатты түрде рәсімдеп, жеткізу;
- (НК4) Болашақ мамандығының әлеуметтік маңызын түйсініп, кәсіби қызметтің жүзеге асыруда жоғары деңгейлі мотивация;
- (НК5) Кәсіби міндеттерді шеше алуға қабілетті болатындау деңгейде бір шет тілін діндер тарихын, теорияларын менгеріп шығу;

- (НҚ6) Базалық дінтанулық мәліметтерді түсініп, сыни түрде талдап, жеткізу;
- (НҚ7) Қазіргі діни үрдістер мен үдерістерді, әлемдік, дәстүрлі және дәстүрлі емес діндердің дамуы мен даму перспективаларын, діни ілімдердің эволюциясының негізгі бағыттарын сипаттау;
- (НҚ8) Діндерді тарихына, моралдық-этикалық құндылықтары мен тұжырымдарына қарай класификациялауға және олардың қазіргі кездегі діни-этикалық проблемаларын талдау.

Оқыту нәтижелері (ОН):

Аталмыши бағдарлама түлектері келесідей нәтижелерге қол жеткізе алады:

- (ОН1) Дінтанудың қалыптасуы мен оның даму кезендері жайлы түсінікке, діни мәселелерге талдау жүргізудің негізгі теориялық және әдістемелік тәсілдері жайлы білімге ие болу, діндердің тарихын салыстыра оқып, ортақ заңдылықтарын айқындаپ, негіздей алу және талдау жүргізудің теориялық тәсілдері жайлы білімге ие болу, Діндер тарихындағы жаңа діни ағымдар мен культтерді зерттей отырып, ұлттық діндердің қоғамдағы рөліне баға береді алу, жаңа діни культтерді топтастыра отырып, діндерді «секта», «деноминация», «конфессия» сияқты категорияларға бөле алу, студенттерді эстетика, өнер мен сәулет тарихы, қолөнер мен жазба өнеріне қатысты тақырыптарды меңгеріп, талдай алудың қалыптастыруы
- (ОН2) Діни адамның психологиялық ерекшеліктерін түсіну, діни және діни емес көзқарастардың қарым-қатынасын талдауға дағылану, әлеуметтік-саяси, экономикалық үдерістер мен олардың қоғамға әсері жайлы мәліметтер мен ақпараттарды заманауи технологиялар арқылы жинақтап, жүйелеп, өз бетінше талдау қабілетіне ие болу, діндердің арасындағы ерекшеліктерді түсіну, діни және діни емес дүниетаным арасында қарым-қатынасқа талдауға дағылану, қазіргі қоғамдағы діннің орны мен діндарлық деңгейінің артып-кемеүіне әсер ететін факторлармен және оның жемісімен танысу.
- (ОН3) Педагогикалық білімді теориялық және практикалық құрал деңгейінде меңгеріп, кәсіби тұлғасын дамыту, тәрбиенің негізгі заңдылықтарын зерттей отырып, болашақта кәсіби сұранысты қамтамасыз ету мақсатымен жеке ақпараттық өріс жасайды алу. Сауатты жазба және ауызекі тілді меңгеріп, өз ойын, ұстанымын тұшымды түрде жеткізе білу, кәсіби қызмет аясында жекеленген тұлғалар мен топтардың іс-әрекетін талдау, бағамдау, реттеуге қабілетті болу, Дінтанушының кәсіби қызметінің мақсатын, әдістері мен әдіснамасын білу;
- (ОН4) Қазіргі заманғы Қазақстан тарихын меңгеру; мемлекеттік-конфессионалдық қарым-қатынастардың құрылымдық заңдылықтарын түсіну,
- (ОН5) Дін эволюциясының жалпы заңдылықтарын ашу, түсіндіруге қабілетті болу, діндер дамуының ортақ заңдылықтарын айқындаپ, негіздей алу және дін саласындағы құбылыстарды дін феноменологиясы аясындағы классикалық теорияларды менгереп, осы пән туралы пікірталастарды талдай алу, діндегі қасиеттілік тұжырымдамасы және оның бөлігі болып табылатын нуминоздылықты талдау алу.
- (ОН6) Бұқаралық ақпарат құралдарының, оның ішінде ғаламтор кеңістігіндегі салалардың мониторингін жасайды алу.
- (ОН7) Денсаулықты нығайту, физикалық қасиеттер мен психофизиологиялық қабілеттерді жақсарту, және салауатты өмір салтын ұстану.
- (ОН8) Философияның қалыптасуы мен даму кезендері жайлы түсінікке, философиялық мәселелерге талдау жүргізудің теориялық және танымдық тәсілдері жайлы білімге ие болу және философияның дінмен және мәдениетпен байланысының орны мен ролін, оның теориялық негіздері мен әлемдік озық ұлғілерін талдауға бейімдеу, дін мен мораль арасындағы байланысты оку, діндегі моральдық құндылықтарды меңгеру, білім алушылардың өзінің кәсіби тұлғасын дамыту, дағылар қорынан толықтыру және ұлттық менталитетке негізделген қазақ ойшылдарының діни-философиялық дүниетанымдарының ерекшеліктеріне тоқталып, салыстырмалы-тарихи сараптама жасауда бейімделеді.

- (ОН9) Теология ғылымының қалыптасу тарихы мен оның даму кезеңдері жайлы түсінікке, діни мәселелерге талдау жүргізудің негізгі теориялық және әдістемелік тәсілдері жайлы білімге ие болу;
- (ОН10) Исламның таралуы мен даму кезеңдері жайлы тарихи деректерді жүйелі оқып, ислам тарихына қатысты талдау жүргізуге бейімделу, ислам дінінің таралу және орнығы кезеңдері мен таралған аймақтардағы мұсылманшылықтың ерекшеліктеріне қатысты білімге ие болу, мазхабтардың пайда болу себептері мен мазхабтар арасындағы ерекшеліктерді салыстыра алу және таралған аймақтардағы мұсылманшылықтың ерекшеліктеріне қатысты білімге ие болу, осыған байланысты аймақтарда қалыптасқан ислам құқығының бастауы, қалыптасуы негіздерін, құқықтық мектептер мен олардың әдіснамасына қатысты білімге ие болу, Хадис тарихына және хадис ілімінің қалыптасуы жайлы білімге ие болу.

3. БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ МАЗМҰНЫ

3.1 Модульдер сипаттамасы

Модуль атауы	Модульдың құрамдас бөліктерінің атауы	Қалыптастырыла тын құзыреттіліктер	Оқыту әдістері
Жалпы білім беретін пәндер модулі	Қазақстанның қазіргі заман тарихы	<p>Тәуелсіз Қазақстан мемлекетінің қалыптасу кезеңдерінің тарихи сабактастырылған жөніндегі білімін көрсетеді.</p> <p>Қазақстанның қазіргі заман тарихы оқиғаларының барысы мен салдарын тарихи сипаттау мен талдау тәсілдерін менгереді.</p>	<p>Оқыту барысында білімгерді оқытуудың орталық объектісі ретінде қарастыратын оқыту әдісі, ол білімгерлердің де оқыту үрдісіне рефлексивті көзқарасына негізделген, біліктілікке бағытталған оқыту; әртүрлі форматтағы рөлдік ойындар және оқу пікірталастары; кейс стади; жобалар әдісі қолданылады.</p>
	Философия	<p>Пәнді игеру барысында ізденуші өзін қоршаған ортаға деген көзқарастарының, идеяларының, теорияларының жиынтығы ретінде адамның орнын үғынады. Философия адамзат болмысының маңызды бөлігі ретінде білім алушының жоғары деңгейде ой тұжырымдарын жаңартады.</p>	<p>Пәнді жүргізу кезінде, оқу барысында, оны жүргізудің белсендейтін интерактивті формалары қолданады және де білім алушылардың пәнді игеруі мақсатында оқудан тыс жұмыстар жүргізіледі.</p>
	Шетел тілі	Ғылыми әдебиеттерді талдауға	Грамматикалық аударма; Тікелей-

		<p>шығармашылық тұрғыдан келуге, тілдік материалдарды пайдалануға қабілетті болады. Маман ретінде адам өміріне қатысты әмбебаптық сипаттағы қарым-қатынаста сөйлемдерді дұрыс қолдана біледі; сауатты, мәдениетті сөйлей алғындағы дәрежеге жетеді; сөйлеу дағдысын одан әрі жетілдіріп, кез келген жағдаятта пікірін, ойын еркін жеткізе алады.</p>	<p>қатынас әдісі; Коммуникативтік; Жобалау, Интерактивті; Шығармашылық; Проблемалық әдістәсілдер арқылы оқыту жүргізіледі.</p>
	Қазақ (Орыс) тілі	<p>Лексиканы, грамматикалық білім жүйесін, интенцияны (ниеттерін) білдірудің прагматикалық құрамын жеткілікті көлемде білу негізінде тілдік және сөйлеу құралдарын дұрыс тандауға және пайдалануға қабілетті болады.</p>	<p>Білім алушы тараپынан рефлексивті тәсілге негізделген білімгерге орталықтандырылған білім беру; мәтіннің мазмұнын когнитивті модельдеу негізінде оның мағынасын түсіну және түсіндіру әдістері пайдаланылады.</p>
	Ақпараттық коммуникациялық технологиялар	<p>Ақпараттық-коммуникациялық технологияның даму тенденциялары мен мазмұнын, тағайындалуын түсіндіре алады; нақты мәселелерді шешу үшін айрықша тиімді технологияны тандауды негіздей алады. Ақпараттық және коммуникациялық процестерді жүзеге асыру тәсілдерін, ақпараттарды жинау, сактау және өндеу әдістерін түсіндіре алады.</p>	<p>Оқытушылар және білімгерлер жағынан оқуға рефлекстік тәсілге негізделген білімгер-орталықтандырылған оқыту; интерактивті дәріс (мәселелік дәріс, пікірталастық дәріс, дәріс-конференция, дәріс-кеңес) секілді әдістер қолданылады.</p>

	Дене шынықтыру	Салауатты өмір салтын, белсенді демалыс пен бос уақытты үйымдастыру үшін дене шынықтыру қызметінің әртүрлі формалары мен түрлерін қолдану шеберлігін менгереді. Кәсіби дене шынықтыру дағдыларын еңбек және өмірлік жағдаяттарда өз бетінше пайдалана алуға даяр болады.	Мәселелік-модульдік оқыту технологиялары; білімгерлер рөлдік, имитациялық және басқа да ойындарға қатысатын ойын технологиялары қоладылады.
Әлеуметтік-саясаттану білім модулі	Әлеуметтану	Әлеуметтанудың даму тарихы мен кезеңдерін және негізгі функцияларын менгереді; базалық, теориялық білімін, практикалық әдет-дағдыларын ғылыми зерттеулерде, аналитикалық іс-қызметінде қолдана білу қабілеті қалыптасады.	Пәнді жүргізу кезінде, оқу барысында, оны жүргізуудің белсенді және интерактивті формалары (интервью, дискуссия, сұрақ-жауап, кейстер) қолданылады. Соның нәтижесінде білімгерлердің сынни ойлау қабілеті мен шартты қабілеттері қалыптасады, өздерінің іс-әрекеттері мен идеяларына талдау жасап, бағалай алады, ақпараттарды жинақтап жан-жақты талдау жасай алады.
	Саясаттану	Саясаттанудың ғылым ретіндегі негізгі теориялық қағидаларын менгеріп шығады. Қоғамға бейімделудің жолдарын біледі.	
	Психология	Адам санасының пайда болуы және дамуының теориялық негізін менгереді. Діни тұлғаның психологиялық ерекшеліктерін айқындаі алады.	
	Мәдениеттану	Мәдениеттанулық зерттеудердің негізгі әдістерін игереді. Гуманитарлық пәндер жүйесіндегі мәдениеттанудың орнын, оның объектісі мен неғұрлым өзекті	

		проблемаларды айқындауды.	
Қоршаған орта (ЖОО компоненті)	Экология және өмір қауіпсіздігі	Білім алушы пәнді игеру нәтижесінде адам өміріндегі қауіп- қатерлерден сақтану жолдарын игереді. Табиғи және техногенді апаттардан қорғанудың негізгі тәсілдерін біледі; қазіргі заманғы закымдану құралдары мен олардың зардаптарын жою шараларын ұйымдастыра алады, сондай-ақ тіршілік қауіпсіздігінің шарттарын бағалауды менгереді.	Білім алушыны оқытыудың негізгі әдістері пән бойынша білікті болуға негізделген. Білімгерді жеке тұлға етіп қалыптастыру, сынни түрғыдан дамыту, ынтымақтастық оқыту технологиясы пайдаланылады.
Дін тарихы және әлеуметтануы	Діндер тарихы	Пәнді сәтті аяқтап, игерген білімгер діндердің тарихын зерттеуде қолданылатын әдістемелерді игереді; Діни мәтіндерді интерпретациялауға қабілетті болады. Діндердің пайда болу, қалыптасу және даму кезендерін әлеуметтік, мәдени, саяси, діни факторлар негізінде талдай алады.	Дәріс барысында жалпы ғылыми әдістердің қолданылуымен қатар, білім алушыға ой еркіндігін, сынни ойлау мүмкіндігін беретін ашық талқылау сабактары жүргізіліп, діндер тарихын салыстырмалы түрде зерттеуге бағытталған интербелсенді сабактар ұйымдастырылады.
	Дін әлеуметтануы	Білімгерлер дін әлеуметтануымен, оның негізгі ұғымдары және әдіснамалық ұстанымдарымен тәнисады. Діннің классикалық және қазіргі теорияларын игеріп, оның эмпирикалық зерттеулерінің әдістері мен маңызды нәтижелерін менгереді. Осы сала бойынша зерттеу жұмыстарының нәтижесін өз бетінше корытындылап,	Жалпы ғылыми және жеке ғылыми әдістердің қолданылуымен қатар, білім алушыға ой еркіндігін, пікір айту мүмкіндігін беретін ашық талқылау сабактары жүргізіледі.

		талқылап, өндеп, жалпылай біледі.	
	Құран Кәрім	Интерпретациялау секілді практикада жи кездесетін мәселелерді мейлінше жетілдіріп; араб тіліндегі Құранды түпнұсқадан оқуға қабілетті болады. Құран оку қағидалары мен ережелерін үйренеді; тәжүид қағидаларына сәйкес оқуды игереді. Ислам сенім негіздері, ислам теологиясына қатысты негізгі мәселелер мен олардың қазақ мәдениеті мен дәстүріндегі көрінісі мен сабактастығын біледі.	Аудио-видео материалдар, топпен жұмыс жасау, теориялық курсты оқытуда синхронды әдістері негізге алынады.
Мамандыққа кіріспе	Дінтануға кіріспе	Дінтанудың маңыздылығын, қоғамда алатын орнын, қолданатын әдістерін, тарихы мен салаларын игеріп шығады. Діннің теориялық мазмұнын менгереді; діннің тарихи түрлерін біледі; дәстүрлі діндерден саяси және экстремистік діндерді айыра білуді менгереді.	Білім алушыға ой еркіндігін, пікір айту мүмкіндігін беретін ашық талқылау сабактары жүргізіліп, білім алушының пәнді қабылдауына, жетілдіріп оқуына бағытталған интербелсенді сабактар үйымдастырылады.
	Оку практикасы	Оқу тәжірибесінен өткен білімгер оку үдерісінде менгерілуі тиіс материалдар қорының іс жүзіндегі қолданысын көріп, игеріп шығады. Бекітілген практика базаларында оқу жұмыстарымен айналысып, тәжірибе жинақтайды.	Білім алушыларды оқу үдерісін барынша тиімді үйымдастырып, бөлінген уақытты орынды пайдалануға бағыттайтын тұлғалық, коммуникативтік әдістер қолданылады.
	Ислам теологиясы	Исламның сенім негіздері, ислам теологиясына қатысты негізгі мәселелер мен олардың қазақ	Салыстырмалы-тарихи әдіс, салғастырмалы әдіс, проблемалық оқыту әдісі, сынни түрғыдан ойлауды

		мәдениеті мен дәстүріндегі көрінісі мен сабактастығын біледі.	дамыту әдіс-тәсілдері қолданылады.
	Араб тілі	Арабша сөйлемдерге грамматикалық кешенді талдау жасап, сөйлем құрылымының мағынасын араб тілінде түсіне алады. Пәндік тарихты игеріп, пәннің жаңашыл заманауи даму барысын қадағалай біледі.	Пән бойынша түрлі сипаттағы мәтінге мәтін алдындағы және мәтіннен кейінгі тапсырмаларды құрастыру, оқу мен тындалап түсінуде тексерудің түрлерін, тесттерді қолдануда және оларды жүргізуде нұсқау құрастыру.
Адам және қоғам өміріндегі дін	Дін философиясы	Пәнді игеру барысында іздешушілер дін туралы философиялық түсініктердің даму тарихы мен діннің заманауи негізгі философиялық концепцияларын менгеріп шығады. Діни ілімдердің мазмұнын, діннің даму тарихын, алуан түрлі концепциялардың теологиялық принциптерін, сакралдық канондық мәтіндерді менгеріп, оларды заманауи түрғыдан түсіндірудің әдістері мен тәсілдерін игеріп шығады.	Пәнді жүргізу кезінде, оқу барысында, оны жүргізудің белсенді және интерактивті формалары (интервью, дискуссия, сұрақ-жауап, кейстер) қолданылады.
	Діни антропология	Дін мен антропологияның мәндік және функционалдық сипаттамасын анықтай алады. Әлемдік және дәстүрлі діндердегі адам проблемасы туралы көзқарастарға талдау жасай алады. Қазіргі кезеңдегі діни антропологияның ұғымдық аппаратын менгеріп шығады.	Пәнді жүргізу кезінде, оқу барысында, оны жүргізудің белсенді және интерактивті формалары (интервью, дискуссия, сұрақ-жауап, кейстер) қолданылады

	Дін психологиясы	Дін психологиясының өзге ғылымдар жүйесіндегі рөлі мен мәнін, оның объектісі, пәні, негізгі ұғымдарын игереді. Діни сана, діни тәжірибе, дінтанулық пен дінді ауыстыру мәселелеріне психологиялық талдау жасауға машиқтанады.	Кейс стади, тренинг элементтері қолданылады.
Дін тарихы мен мәдениеті	Қазақстандағы ислам /Орта Азиядағы суфизм	Қазақ жеріне ислам дінінің келу, таралу және орнығы кезеңдері мен қазақ топырағындағы мұсылманшылықтың ерекшеліктеріне қатысты білімге ие болады. Қазіргі Орталық Азия елдеріндегі сопылық тариқаттарының қалыптасуы мен қазіргі жағдайына қатысты ақпарат жинап, салыстырмалы талдау жасай алады.	Пәнді жүргізу кезінде, оқу барысында, оны жүргізудің белсенді және интерактивті формалары қолданылады (анкета, презентация, кейс-стади, сын түрғысынан ойлау, «миға шабуыл», топпен жұмыс т.б.) және де білімгерлердің кәсіби дағдысын қалыптастыру мақсатында оқудан тыс жұмыстар да жүргізіледі.
	Эстетика және діни өнер/Дін және өнер	Пәнді сәтті аяқтап, игерген білімгер діни тәжірибеле әдістермен қатар, пікір айту мүмкіндігін беретін ашық талқылау сабактары жүргізіліп, өнер туындыларын тамашалау, эстетикалық түйсікті, қабылдауды жетілдіруге бағытталған интербелсенді сабактар үйимдастырылады.	Жалпы ғылыми және жеке ғылыми әдістермен қатар, пікір айту мүмкіндігін беретін ашық талқылау сабактары жүргізіліп, өнер туындыларын тамашалау, эстетикалық түйсікті, қабылдауды жетілдіруге бағытталған интербелсенді сабактар үйимдастырылады.

	Яңудилік және христиандық тарихы/ Христиан теологиясы	Яңудилік пен христиандықтың тарихын зерттеуге қолданылған әдістемелерді игереді; яңудилік пен христиандықтың пайда болу, қалыптасу және даму кезеңдерін әлеуметтік, мәдени, саяси, діни факторлар негізінде талдай алады. Теологияның генезисін және оның өз алдына дербес ғылым ретінде қалыптасу және даму тарихына қатысты мәліметтерді менгереді.	Жалпы ғылыми әдістердің қолданылуымен қатар, білім алушыға ой еркіндігін, сынни ойлау мүмкіндігін беретін ашық талқылау сабактары жүргізіліп, салыстырмалы-тарихи әдістер қолданылады.
	Түркі ислам мемлекеттерінің тарихы мен мәдениеті/ Еркін ойлау тарихы	Түркі ислам мемлекеттерінің тарихы мен мәдениетіне кеңінен тоқталып, қалыптасу мен дамуы тарихына талдау жасай алады.	Гуманитарлық ғылым саласындағы жалпы әдістерді қолданумен қатар, білімгердің дүниестанымын кеңейту мақсатында, өз ойын еркін жеткізу, сабакта немесе қоғамда белсенді болу үшін дебат, ашық сабактар жүргізіледі.
Кәсіби шет тілдері	Дінтанушыларға арналған ағылшын тілі/Араб тіліндегі мамандыққа қатысты жаттығулар	Араб тіліндегі мәтіндерді сараптау барысында араб тілінің занылыштары мен ерекшеліктерін игеріп, сөз мағынасын ажыратып, біледі. Тілдік шеберліктерді пән ретінде таңдаудың мақсаты мен міндеттерін игереді. Араб тіліндегі арнайы мәтіндерге практикалық талдау жасай алады.	Лингвистикалық, ұлттық-мәдени, коммуникативті, прагматикалық қасиеттерді ескере отырып, шет тіліндегі мәтіндерді дискурсивті талдау әдістерін игереді.

	Араб тілі 2	<p>Араб тіліндегі мәтіндерді сараптау барысында араб тілінің зандылықтары мен ерекшеліктерін игеріп, сөз мағынасын ажыратады. Тілдік шеберліктерді пән ретінде таңдаудың мақсаты мен міндеттерін игереді. Араб тіліндегі арнайы мәтіндерге практикалық талдау жасай алады.</p>	<p>Лингвистикалық, ұлттық-мәдени, коммуникативті, прагматикалық қасиеттерді ескере отырып, шет тіліндегі мәтіндерді дискурсивті талдау әдістерін игереді.</p>
Дін және мемлекет арақатынасы	Діндегі деструктивтілік және терроризм мен экстремизм психологиясы/ Жеке тұлға психологиясы	<p>Деструктивтілік, терроризм, экстремизм ұғымдарының пайда болуы, дамуы, қазіргі кейіптері, түрлі көріністері жайлыш теориялық негіз қалыптастыру арқылы дінтанулық сараптама жасауға бейімделу. Психологиялық тұрғыда талдау жасауға дағылану.</p>	<p>Жалпы ғылыми және жеке ғылыми әдістердің қолданылуымен қатар, білім алушыға ой еркіндігін, пікір айту мүмкіндігін беретін ашық талқылау сабактары жүргізіледі.</p>
Дін және мемлекет арақатынасы/ КР Дін туралы мемлекеттік заңдар	Дінтанулық сараптама/ Еуропадағы ислам өркениеті	<p>Қоғамдағы, ғылымдағы өзекті мәселелерге дінтанулық сараптама жасауға қабілетті болады. Пәнді толық игерген білімгер Еуропадағы ислам тарихын кезеңдендіре алады. Ислам өркениетінің адамзат өркениетіне қосқан үлесіне ғылыми негізде баға бере алады.</p>	<p>Тарихи тақырыптардың шеңберінде ғана қалып қоймас үшін ислам тарихындағы жетістіктер мен қателіктердің күніміздегі жағдаяттармен салыстыра отырып дискуссия жасау әдістері басшылыққа алынады.</p>
	КР діни сенім бостандығын жүзеге асыру теориясы және практикасын зерттеу арқылы, аналитикалық қабілетке ие болады. Пәнді игеру нәтижесінде түрлі діни басылымдар және ақпараттық нысандар саласындағы	<p>Курсты жүргізуде пікір алмасу, семинар, пікір таластыру, топпен жұмыс істеу, тестілеу, анкеталық саул нама, инерактивті әдістер қолдану арқылы, мақсатты нәтижелерге қол жеткізіледі.</p>	

		мәселелерді жинақтау, топтастыру және ықшамды түрде жеткізу, талдау қабілетін менгереді.	
Ойлау және діни дүниетаным	Постсекулярлы қоғамдағы дін/ Эзотериялық ілімдер	Қазіргі қоғамдағы діннің орны мен азаматтардың діндарлық деңгейіне қатысты дін әлеуметтануындағы жаңа зерттеулермен таныстыру арқылы Қазақстан қоғамындағы діннің орны мен рөлін анықтауға дағылданыру. Постсекулярлы қоғамдағы діннің рөлі мен діндарлық деңгейін түсіндіру құзіретіне ие болады.	Жалпы ғылыми және педагогикалық тәсілдермен қатар каузальді және структуралық-функционалдық талдау, тарихи типологиялық әдістер қолданылады.
	Қазақ ойшылдары дін туралы/ Орта Азиядағы ислам тарихы	Қазақ ойшылдарының діни тұжырымдарының қалыптасуы мен ой-тұжырымдардың ерекшеліктеріне тоқталып, алғышарттарымен танысады. Орта Азия аумағындағы исламның таралу тарихын кезендендіріп, салыстырмалы-тарихи сараптама ұсына алады.	Пәнді жүргізу кезінде, оқу барысында, оны жүргізудің белсенді және интерактивті формалары қолданады және де білім алушылардың пәнді игеруі мақсатында оқудан тыс жұмыстар жүргізіледі.

	Хадис іліміне кіріспе/ Діни мәтін герменевтикасына кіріспе	Хадис мәтіндерінің мәні мен ерекшеліктерін, діни мәтіндерді зерттеу мен түсіндірудің негізгі тәсілдерін, мәтіндерді түсіну үшін қажетті терминологиялық аппаратты қалыптастырады.	Мәтінмен жұмыс түрлері жүргізіліп, жұмысты саралау, талдау әдіс-амалдары, салыстырмалы-тариҳи талдау әдісі қолданылады.
Діни қозғалыстар мен феноменология	Дін феноменологиясы	Пәнді сәтті аяқтап, игерген білімгер дін феноменологиясының қалыптасуы мен даму тарихын біледі. Дін феномендерін, діни қызмет формаларын, олардың сенімдерін жіктеуді үйренеді. Феноменологиялық әдіс ерекшеліктерін негіздеуді менгереді.	Дін феномендерін тануды, феноменологиялық зерделеу жасауды жетілдіруге бағытталған интербелсенді сабактар үйымдастырылады.
	Қазіргі діни қозғалыстар мен культтер	Бұл пәнді толық игерген білімгер жаңа терминдерді біліп, жаңа діни ағымдарға класификация жасауды менгереді. Сонымен қатар, білімгер жаңа діни ағымдарды зерттей отырып, тарихы терең әлемдік және үлттық діндердің қоғамдағы рөліне баға бере алады; Жаңа діни культтерді топтастыра отырып, білімгер діндерді «секта», «деноминация», «конфессия» сияқты категорияларға бөле алады.	Сабак барысы қызықты әрі пайдалы болу үшін секталар мен діни культтерге қатысты видеолар көрсетіліп, олардың діни кітаптары мен символдары пайдаланылады. Нақты статистикалық ақпаратқа қол жеткізу үшін ресми сайttар қолданылады.

	Өндірістік тәжірибесі	Практика базаларында өндірістік тәжірибеден өткен білім алушылар оку үдерісі барысында игерген теориялық білімдерін іс жүзінде қолдануға мүмкіндік алады. Өндірістік қарым-қатынас мәдениетін менгереді.	Білім алушыларды өндіріс үдерісін барынша тиімді ұйымдастырып, бөлінген уақытты орынды пайдалануға бағыттайтын тұлғалық, коммуникативтік әдістер қолданылады.
Академиялық жазылым және тәжірибе	Академиялық жазылым	Пәнді толық игерген білімгер ғылыми-зерттеу жұмысын жүргізу дің және ресімдеудің негізгі талаптарын, тәсілдерін менгереді. Ғылыми басылымдарға зерттеу жұмысының нәтижелерін жариялаудың жолдарын, талаптарын, кезеңдерін біліп шығады.	Сабакта белсенді қарым-қатынас орнатып, бірлесе орындалатын зерттеу жұмыстарының жүзеге асырылуымен өткізіледі. Жұмыс нәтижесін ғылыми басылымдарға жариялау жолдары қарастырылады.
	Дипломалды практика	Диплом жұмысының тақырыбымен байланысты мәліметтер қорын жинақ-тауға машықтанады. Ғылыми әдебиеттерді сұрыптауға, талдауға, қажетті мәліметтерді сүзгіден өткізіп, қолдана алуға бейімделеді.	Білім алушыларды диплом жұмысын жазу үдерісін барынша тиімді ұйымдастырып, бөлінген уақытты орынды пайдалануға бағыттайтын тұлғалық, коммуникативтік әдістер қолданылады.
Тарихи дінтану	Мазнабтар тарихы / Ислам тарихы	Пәнді сәтті аяқтап, игерген білімгер исламдағы құқықтық, кәләмдық және саяси мәзһабтардың ілімдік ерекшеліктерін ажыратса алады; ислам тарихында династиялық басқару кезеңдері, олардың мемлекеттік құрылымдары мен мәдени деңгейлеріне пікірталас жүргізе алатындағы білімге ие болады; ислам	Пәнді жүргізу кезінде білімгердің кәсіби дағдысын қалыптастыру мақсатында проблемалық сұрақтар, «дөңгелек үстел», эвристикалық әңгіме, миға шабуыл, кейс-стади, өзіндік жұмыс, дискуссия сынды белсенді әдістер қолданылып, окудан тыс жұмыстар да жүргізіледі.

		өркениетінің адамзат өркениетіне қосқан ұлесіне ғылыми негізде баға бере алады.	
	Орта Азиядағы христиандық тарихы/ Салыстырмалы дінтану	Орта Азиядағы христиандық тарихын зерттеуге қолданылған әдістемелерді игереді; Орта Азиядағы христиандық пайда болу, қалыптасу және даму кезеңдерін әлеуметтік, мәдени, саяси, діни факторлар негізінде талдай алады. Теологияның генезисін және оның өз алдына дербес ғылым ретінде қалыптасу және даму тарихына қатысты мәліметтерді менгереді.	Жалпы және жеке ғылыми әдістер, салыстырмалы, қаузалды, герменевтикалық әдістер және оқытудан тыс түрлі әдістер орындалады.
	Ислам философиясына кіріспе /Ғылым және дін	Пәнді толық игерген білімгер ислам философиясы қарастырған кәләм ілімі, сонымен қатар перипатетикалық идеяларды пайымдау негізінде қалыптасқан құзіретті сенім мәселесіне қатысты ілімдерді игереді.	Теориялық курсты оқытуда дәстүрлі және инновациялық әдістәсілдер негізге алынады.
	Діндер тарихының мәселелері/ Қазақстан Республикасынд ағы діни үйымдар	Діндер тарихының мәселелеріне талдау мен діндер тарихындағы мәселелердің талдану ерекшеліктерін тани отырып, педагогикалық қасиеттері қалыптасады. Қазақстан Республикасындағы мемлекет және діни	Психологиялық және педагогикалық дағдыларды қалыптастыру мақсатында білімгерлерді бағыттау, практикалық баулу іске асырылады.

		бірлестіктер қарым-қатынасының күкіктық аспектілерін игереді.	
Кәсіби шет тілі	Кәсіби бағытталған шет тілі / Күнделікті өмірдегі ағылшын тілі	Білім жүйесін, интенцияны (ниеттерін) білдірудің прагматикалық құрамын жеткілікті көлемде білу негізінде тілдік және сөйлеу құралдарын дұрыс тандай және пайдалана алады. Эртүрлі тақырыптар аясында коммуникативтік біліктіліктерін қалыптастырады.	Грамматикалық, фонетикалық құбылыстарға компаративті анализ жасау, шет тілінде тұрмыстық тақырыпта қарым-қатынас орнату, шет тілінде ақпаратты қабылдай алу, әр түрлі тақырыптар ауқымында еркін сөйлеу дағдысын қалыптастыратын әдістер қолданылады.
	Кәсіби қазақ (орыс) тілі / Мемлекеттік тілде іс-қағаздарды жүргізу	Кәсіби байланыс саласында қазақша/орысша әңгімелесуге, пікірін білдіруге, өз ойын жеткізе білуге; барлық ғылым саласындағы сөздік қорын байытуға, ресми емес қарым-қатынаста дұрыс сөйлей білуге дағыланады. Мемлекеттік тілді ғылыми және публицистикалық мәтін мазмұнындағы ақпараттарды түсіну; өз көзқарасын дәлелдеу мақсатында немесе түрлі мәселелерді шешуде қолдана алады.	Әр түрлі форматтағы рөлдік ойындар, кейс жобалар әдісі, шағын топтартмен жұмыс, пікірталас әдістері қолданылады.

Ислам құқығы мен салт-дәстүр	Қазақ салт дәстүрлери/ Дін және дәстүр	<p>Білім алушыларды тұтас жүйе санатындағы қазақтың дәстүрлі мәдениетімен, дәстүрлі дүниетанымы моделі ерекшелігімен танысу. Қазақтың мәдени және тарихи мұрасын қадірлеуге саятын азаматтық көзқарас қалыптастыру. Қазақ салт дәстүрінің шығу тарихын менгеріп, күнімізде қалай көрініс тапқандығын үйрету. Сонымен дін мен дәстүрдің өзара ықпалы, олардың сабактастыры және діндегі маңыздылығы оқытылады.</p>	<p>Пәнді оқу барысында, оны жүргізуін белсенді және интерактивті формалары қолданады және де білім алушылардың пәнді игеруі мақсатында оқудан тыс жұмыстар жүргізіледі.</p>
	Мораль және дін/ Қазіргі мемлекеттегі дін	<p>Оқытылған пәнді сәтті игерген білімгер діні тәжірибеде моралдық (этикалық) қағидалардың ерекшеліктерін пайымдау арқылы қалыптасқан қарым-қатынастағы әдістемелерді игереді. Мемлекет және дін қатынастарының даму тарихын, негізгі бағыттары мен принциптерін аша алады. Әлемдік діндердің діни әдептілік қағидаларының этикалық негіздерін талдау арқылы өзіндік таным-түсінік қалыптастырады.</p>	<p>Курсты оқыту барысында функционалдық-құрылымдық және жүйелі талдау тәрізді жалпы ғылыми әдістермен қатар кейстік және кросс-құқықтық саралтау сияқты жеке ғылыми әдістер де қолданылады. Бұл білім алушыға әртүрлі діни-құқықтық мәселелерді сындарлы талдау және жүйелі пікір айту мүмкіндігін қалыптастырады.</p>

	Ислам құқығы/Қазіргі ислам құқығының мәселелері	Қазіргі ислам құқығы тақырыптары негізінде адамгершілік сияқты рухани құндылықтарды анықтай алады және адамдарға оң әсер ету жолдарын таңдай біледі. Құқықтық мектептер қарастырған тақырыптар бойынша заманауи мәселелер төңірегінде өзіндік ой қалыптастырады. Қазіргі заманғы діни мәселелерді Ислам құқығындағы тақырыптармен салыстыра біледі.	Салғастырмалы әдіс, проблемалық оқыту әдіс, сынни түрғыдан ойлауды дамыту әдіс- тәсілдері қолданылады.
Дипломдық жұмыс	Дипломдық жұмысты (жобаны) жазу және қорғау немесе кешенді емтихан тапсыру	Диплом жұмысын талаптарға сай рәсімдеуді, тараулар мен бөлімдерге сай мәліметтерді бере алуды менгереді. Ғылыми ізденіс нәтижесін ұсынуға және қорғап шығуға дайындалады. Білім беру бағдарламасы барысында игерілген теориялық білім базасы бойынша негізгі мәселелерге қатысты сұрақтарға жауап бере алады.	Білім алушыларды диплом жұмысын жазу үдерісін барынша тиімді ұйымдастырып, бөлінген уақытты орынды пайдалануға бағыттайтын тұлғалық, коммуникативтік әдістер қолданылады. Ғылыми ізденіс жүргізу, көлемді мәліметтер қорын игеруге бағытталған арнайы әдістер мен техникалар қолданылады.

3.2 Білім беру бағдарламасы нәтижелерінің негізгі құзіреттіліктермен сәйкестендірілу матрицасы

	ОН1	ОН2	ОН3	ОН4	ОН5	ОН6	ОН7	ОН8	ОН9	ОН10
НҚ1		+			+				+	
НҚ2			+	+					+	
НҚ3		+		+						+
НҚ4					+	+	+			
НҚ5	+							+		
НҚ6	+					+				
НҚ7								+		+
НҚ8			+					+		+

НҚ – Негізгі құзіреттіліктер
ОН – Оқыту нәтижелері

3.3 Білім беру бағдарламасының оқу жоспары

№	Пән атаяу	Цикл және компонент	Корытынды бақылау	Академиялық кредиттер саны	Оқыту нәтиже лері
1 семестр					
1	Қазақстанның қазіргі заманғы тарихы	ЖБП / МК	МЕ	5	ОН4
2	Шетел тілі	ЖБП / МК	емтихан	5	ОН3
3	Қазақ (Орыс) тілі	ЖБП / МК	емтихан	5	ОН 3
4	Дене шынықтыру	ЖБП / МК	дифференциальды сынақ	2	ОН7
5	Әлеуметтану	ЖБП / МК	емтихан	2	ОН2
6	Саясаттану	ЖБП / МК	емтихан	2	ОН2
7	Экология және өмір қауіпсіздігі	ЖБП / ЖК	емтихан	5	ОН7
8	Араб тілі	БП/ЖК	емтихан	5	ОН3
Корытынды				31	
2 семестр					
1	Шетел тілі	ЖБП / МК	емтихан	5	ОН3
2	Қазақ (Орыс) тілі	ЖБП / МК	емтихан	5	ОН3
3	Дене шынықтыру	ЖБП / МК	диф.сынақ	2	ОН7
4	Психология	ЖБП / МК	емтихан	2	ОН2
5	Мәдениеттану	ЖБП / МК	емтихан	2	ОН8
6	Дінтануға кіріспе	БП/ЖК	емтихан	5	ОН1
7	Ислам теологиясы	БП/ЖК	емтихан	5	ОН9
8	Араб тілі	БП/ЖК	емтихан	3	ОН3
Корытынды				29	
3 семестр					
1	Философия	ЖБП / МК	емтихан	5	ОН8
2	Ақпараттық коммуникациялық технологиялар	ЖБП / МК	емтихан	5	ОН6
3	Дене шынықтыру	ЖБП / МК	дифференциальды сынақ	2	ОН7
4	Дін әлеуметтануы	БП/ЖК	емтихан	5	ОН2
5	Діндер тарихы	БП/ЖК	емтихан	5	ОН1
6	Құран Кәрім	БП/ЖК	емтихан	5	ОН10
7	Дінтанушыларға арналған ағылшын тілі/ Араб тіліндегі мамандыққа қатысты жаттығулар	БП/ТК	емтихан	3	ОН3
Корытынды				30	
4 семестр					
1	Дене шынықтыру	ЖБП / МК	дифференциальды сынақ	2	ОН7
2	Діни антропология	БП/ЖК	емтихан	5	ОН2
3	Дін психологиясы	БП/ЖК	емтихан	5	ОН2

4	Эстетика және діни өнер/Дін және өнер	БП/ТК	емтихан	3	ОН1
5	Орта Азиядағы христиандық тарихы/ Салыстырмалы дінттану	БП/ТК	емтихан	5	ОН2
6	Постсекулярлы қоғамдағы дін/Эзотериялық ілімдер	БП/ТК	емтихан	5	ОН5
7	Араб тілі 2	БеП/ЖК	емтихан	5	ОН3

Корытынды

5 семестр

1	Дін философиясы	БП/ЖК	емтихан	5	ОН8
2	Яңудилік және христиандық тарихы/Христиандық теология	БП/ТК	емтихан	5	ОН1
3	Түркі ислам мемлекеттерінің тарихы мен мәдениеті/Еркін ойлау тарихы	БП/ТК	емтихан	5	ОН3
4	Жеке тұлға психологиясы/Діндегі деструктивтілік және терроризм мен экстремизм психологиясы	БеП/ТК	емтихан	5	ОН10
5	Өндірістік тәжірибесі	БеП/ЖК	есеп	5	
6	Мазнаштар тарихы /Ислам тарихы	БеП/ТК	емтихан	5	ОН10

Корытынды

6 семестр

1	Кесіби қазақ (орыс) тілі/ Мемлекеттік тілде іс-қағаздарды жүргізу	БП/ТК	емтихан	5	ОН3
2	Қазақстандағы ислам/Орта Азиядағы суфизм	БП/ТК	емтихан	5	ОН10
3	Діндер тарихының мәселелері/ Қазақстан Республикасындағы діни үйымдар	БП/ТК	емтихан	5	ОН3
4	Дін феноменологиясы	БеП/ЖК	емтихан	5	ОН5
5	Қазіргі діни қозғалыстар мен культтер	БеП/ЖК	емтихан	5	ОН1
6	Ислам философиясына кіріспе/Ғылым және дін	БеП /ТК	емтихан	5	ОН8

Корытынды

7 семестр

1	Кесіби бағытталған шет тілі/Күнделікті өмірдегі ағылшын тілі	БП/ТК	емтихан	5	ОН3
2	Хадис іліміне кіріспе/ Діни мәтін герменевтикасына кіріспе	БП/ТК	емтихан	5	ОН2
3	Мораль және дін/ Қазіргі мемлекеттегі дін	БП/ТК	емтихан	5	ОН8

4	Дінтанулық сараптама/Еуропадағы ислам өркениеті	БеП /ТК	емтихан	5	ОН10
5	Дін және мемлекет арақатынасы/ҚР Дін туралы мемлекеттік зандар	БП/ТК	емтихан	5	ОН4
6	Қазақ ойшылдары дін туралы/Орта Азиядағы ислам тарихы	БеП /ТК	емтихан	5	ОН3
Корытынды				30	
8 семестр					
1	Ислам құқығы/Қазіргі ислам құқығының мәселелері	БеП /ТК	емтихан	5	ОН10
2	Қазақ салт-дәстүрлері/Дін және дәстүр	БП/ТК	емтихан	3	ОН3
3	Академиялық жазылым	БеПЖК	емтихан	5	ОН
4	Дипломалды тәжірибе		есеп	5	ОН
5	Дипломдық жұмысты (жобаны) жазу және қорғау немесе кешенді емтихан тапсыру		ДЖ қорғау немесе Кешенді емтихан	12	ОН
Корытынды				30	
ЖАЛПЫ БАРЛЫҒЫ				240	